

dette Spørgsmaal, selv om jeg anser dets Afgjørelse enten i den ene eller den anden Retning for ikke overmaade vigtig. Jeg vil ønske, at der ved enhver Leilighed, hvor der her i Rigsdagen bliver Spørgsmaal om at vedtage Love, der berøre Enkeltes Interesser, vil blive anvendt endog blot en Tiendedel af den Omhyggelighed, som anvendes her. Naar jeg, som sagt, er af den Formening, at der ikke kan være nogen Anledning til at gaa ind paa det Endringsforslag, som under Nr. 13 er stillet af flere ærede Medlemmer til § 4, da er det væsentlig af den Grund, at jeg ikke kan se rettere, end at man derved kommer aldeles i Strid med de Synspunkter, hvorfra Landstthinget dog aabenbart er gaaet ud ved denne Sags 2den Behandling. Der blev ved denne Sags 2den Behandling af den ærede 2den Landstthingsmand for 9de Kreds (Estrup) stillet et Endringsforslag til § 1, som gik ud paa, at der skulde finde en delt Afstemning Sted over denne Paragraf, idet han vilde, at den Definition, der indeholdes i Paragrafen af Begrebet „Gaard“, skulde udgaa, en Definition, der dog væsentlig har Interesse netop med Hensyn til Spørgsmaalet om Fæstepligten. Landstthinget var imidlertid af en modsat Mening, idet der blev gjort gjældende, at det var af stor Interesse, da der dog herskede nogen Uklarhed med Hensyn til dette Begreb, at der blev givet Dommerne en Veiledning i denne Henseende; Udvalget havde maattet billige, at Ministeren havde foreslaaet en saadan Definition, det havde søgt at forbedre den, og Udvalgets Mening i saa Henseende blev billiget af Thinget. Der blev altsaa givet en authentisk og legal Fortolkning af Begrebet Gaard. Men, hvad er det nu, man foreslaar? Det er jo, at man i § 1 skal lade det blive staaende, som blev vedtaget ved 2den Behandling, men at der derimod i § 4 skal sættes, at denne authentiske Fortolkning maa Domstolene ikke tage Hensyn til; det skal forbydes Domstolene at tage Hensyn til denne Fortolkning i § 1, med Hensyn til hvilken det er anerkjendt, at den væsentlig er givet med Hensyn til Fæstepligten. Det er jo Meningen med dette Forslag; thi det gaar jo ud paa, at Domstolene skulle ved Bedøm-

melsen af, hvad der er Gaardbrug, ene og alene tage Hensyn til den gjældende Ret. Hvad der staar i § 1, skal være fuldstændig, som om det ikke stod der. Den ærede 2den Landstthingsmand for 9de Kreds (Estrup) mente nu, at den Fortolkning, som er givet i § 1, ikke kunde siges at være rigtig, og han mente, at dette ogsaa ved 2den Behandling var anerkjendt af Udvalgets Ordfører. Jeg tilstaar, jeg har ikke opfattet den ærede Ordførers Ytringer saaledes, og ved at gjenmemgaa Rigsdagstidenden forekommer det mig ogsaa, at jeg har fundet min Opfattelse bekræftet. Tingen er den, at Udvalget, som det ofte er blevet sagt, har stillet det som sin Opgave, i saa klare og bestemte Udtryk som muligt at udtrykke den Tanke, der maa siges at ligge til Grund for den gjældende Lovgivning med Hensyn til Begrebet Gaard; det er det, man har søgt at udtrykke. Men naturligtvis indsaa man, at det kunde være muligt, at der ikke i alle de Punkter, som Udvalget derefter foreslog, vilde være Enstemmighed om, at det var den rette Mening, der var truffen. Ja, havde man kunnet forudsætte en saadan Enstemmighed, saa havde jo en Fortolkning ikke været fornøden; Fortolkningen forudsatte, at der var noget Tvivlsomt. Man har altsaa anerkjendt, at Tvivl kunde være berettiget i saa Henseende, men deraf følger jo ingenlunde, at man anerkjender, at man selv har fortolket det paa urigtig Maade, og skjøndt den 2den Landstthingsmand for 9de Kreds (Estrup) igaar syntes mig at udtale sig i noget stærkere Udtryk, vil det dog være i Grindring, hvorledes han ved Sagens 2den Behandling anerkjendte, at det dog i alt Væsentligt maatte siges, at den af Udvalget foreslaaede Definition var nogenlunde træffende. Han var af den Mening, at, naar der fandtes en Gaard, der nu drives som en almindelig Gaard med Agerbrug, men hvor der tidligere f. Ex. havde været en Mølle, og Møllebygningerne endnu stode, eller selv om Møllen var forsvunden, saa skulde en saadan Gaard efter den gjældende Ret være fri for Fæstetvang. Vi have ingenlunde bestridt Berettigelsen af denne Mening, men det har ikke været vor Mening; vi finde ikke, at det er en naturlig Fortolkning af den gjæl-